

HİTLER'E OY VERENLER ARASINDA ALMAN İŞÇİLERİ DE VARDI

Aydınlık Dergisi, 26 Eylül 2004

Yıldırım Koç

Kapitalizmin günümüzdeki krizi uluslararası dayanışmayı mı artırıyor, emperyalist ülkelerin işçi sınıflarının kendi sermayedarları ve hükümetleriyle daha da yakınlaşmasını mı?

Almanya'da işsizliği protesto etmek amacıyla yapılan gösterilerde yabancı düşmanlığı ön plana çıkmaya başladı. 19 Eylül 2004 günü yapılan eyalet parlamentosu seçimlerinde de aşırı sağcı Alman Halk Birliği ve Almanya Milliyetçi Demokrat Partisi önemli başarılar elde etti. Alman halkının yaklaşık yüzde 90'ı işçi olduğuna göre, işçilerin tavrı kötüleşiyor demektir. Zaten, geçmişe de baktığımızda, Hitler'in iktidara demokratik seçimlerle geldiği hatırlanacaktır. Yeni bir Hitler gündemde değildir; ancak Alman işçi sınıfının uluslararası dayanışmadan çok, yabancı düşmanlığına yöneldiği de bir gerçektir.

İşçiler geçmişte gerçekten Hitler'i destekledi mi? Ne yazık ki, evet.

Ulusal Sosyalist Alman İşçi Partisi (Naziler) 1928 Mayıs seçimlerinde 800 bin oy alabildi ve 12 milletvekili çıkardı. Ulusal Sosyalist Alman İşçi Partisi, 1930 Eylül seçimlerinde 6,4 milyon oyla 107 milletvekiline sahip oldu. 1932 Temmuz seçimlerinde ise 13,7 milyon oyla oy oranını yüzde 37,4'e, milletvekili sayısını da 230'a yükseltti. 1932 Kasım seçimlerinde Ulusal Sosyalist Alman İşçi Partisi'nin oyları 2 milyon azaldı. 1932 Temmuz seçimlerinde Nazilere oy verenlerin bir bölümü sandıklara gitmedi. Alman işçilerinin önemli bir bölümü de demokratik seçimlerde Nazilere oy verdi.

Tartışılması gereken konu, Almanya'da parlamenter demokrasinin işlediği koşullarda, Ulusal Sosyalist Alman İşçi Partisi (Naziler) içinde ve Nazi Partisi'ne oy verenler arasında Alman işçilerinin oranıdır.

Nazi Partisi iktidara gelmeden önce işyerlerindeki işçiler üzerinde etki sağlamak amacıyla Ulusal Sosyalist Fabrika ve Büro Hücre Örgütü adıyla bir yapılanma oluşturdu. 1933 öncesinde bu örgütün 170 bin dolayında üyesi bulunuyordu. Nazi Partisi'nin SA timleri üyelerinin yaklaşık yüzde 55'i mavi yakalı işçilerden oluşuyordu. Naziler özellikle Saksonya bölgesinde işçi sınıfı içinde etkiliydi. Parti üyelerinin yaklaşık yüzde 40'ı mavi yakalı işçiydi. Nazilerin en yüksek oyu aldıkları 1932 Temmuz seçimlerinde, Nazi oylarının da yaklaşık yüzde 40'ınının mavi yakalı işçilerden geldiği ve her 4 mavi yakalı işçiden 1'inin Nazilere oy verdiği tahmin edilmektedir. Genel bir kanı, işsizlerin Nazileri desteklediği biçimindedir. Ancak, yapılan araştırmalara göre, işsizlerin yaklaşık yüzde 13'ü Naziler'e oy verdi. İşsizlerin yaklaşık yüzde 25'i Alman Komünist Partisi'ni destekledi ¹.

Naziler bu oy gücüne ulaşınca, Devlet Başkanı Hindenburg, 30 Ocak 1933 tarihinde Almanya başbakanlığına Hitler'i atadı. Diğer bir deyişle, Hitler'in başbakanlığa gelişi dönemin Alman Anayasası'na uygun demokratik bir süreçti; Hitler'i, çoğunluğunu Alman işçi sınıfının oluşturduğu Alman halkı başbakan yaptı. 5 Mart 1933 seçimlerinde seçime katılım oranı yüzde 88 gibi yüksek bir düzeydeydi. Naziler 17,3 milyon (yüzde 43,9), Sosyal Demokrat Parti 7,2 milyon (yüzde 18,3), Komünist Partisi 4,8 milyon (yüzde 12,3), Katoliklerin desteklediği Merkez Partisi 4,4 milyon (yüzde 11,7) ve Milliyetçi Parti de 3,1 milyon (yüzde 3,8) oy aldı.

¹ Geary, Dick, "Who Voted for the Nazis? Electoral History of the National Socialist German Workers Party," 1998; www.findarticles.com/p/articles/mi_m1373/is_n10_v48/ai_21207858/print. Ayrıca bkz. Dick Geary, "Nazis and Workers before 1933," *Australian Journal of Politics & History*, Vol.48, Issue 1, p.40, March 2002 ve Conan, Fischer (ed.), *The Rise of National Socialism and the Working Classes in Weimer Germany*, Berghahn Books, Oxford, 1996.

Hitler'in başbakanlığa atanması sonrasında, Alman Genel Sendikalar Federasyonu (ADGB) Hitler konusunda "tarafsız" olduğunu ilan etti. ADGB'nin 1921-1933 döneminde genel başkanlığı görevini üstlenen Theodor Leipart, "hangi tür hükümet rejimi olursa olsun toplumsal sorumluluklar yerine getirilmelidir" dedi ve 1 Mayıs'ın Naziler tarafından "ulusal emek günü" olarak kabul edilmesini de memnuniyetle karşıladı. Hristiyan sendikalar ve işverenlerin denetimindeki sendikalar da yeni hükümetle işbirliği yapmaya hazır olduklarını açıkladılar.

Bu yılların en önemli üç uluslararası sendikal merkezinden biri olan Uluslararası Sendikalar Federasyonu (IFTU) Yönetim Kurulu 16-17 Şubat 1933 günleri yaptığı toplantısında Almanya'daki kritik durumu ele aldı. Toplantıya, Alman Genel Sendikalar Birliği (ADGB) delegasyonu da katılıyordu. Bu toplantıda, Uluslararası Taşımacılık İşçileri Federasyonu (ITF) Almanya'ya mal sevkiyatını durdurmak amacıyla taşımacılık işkolunda bir grev örgütlenmesini önerdi. Alman sendikacıları bu öneriye karşı çıktılar. IFTU Yönetim Kurulu'nun yeni Hitler Hükümeti'ni eleştiren bir karar kabul etmesi istendi. Alman sendikacılar bu öneriye de karşı çıktılar. Hitler Hükümeti'nin tepkisinden çekinen Alman sendikacılar, yabancı yardım önerilerini de geri çevirdi. IFTU Yönetim Kurulu'nun kabul edebildiği tek karar, mümkün olan en yakın tarihte genel konseyin toplantısını düzenlemektir. Bu toplantı 8-11 Nisan 1933 tarihlerinde gerçekleşti. Bu toplantıya, Alman sendikacılarından kimse katılmadı. ADGB, IFTU'dan, Almanya'da yapılan uygulamalarla ilgili olarak hiçbir kararın alınmamasını ve hiçbir bildirinin yayınlanmamasını istedi. ADGB, bazı uluslararası kuruluşların Almanya'ya ilişkin eleştirilerini de "yalan" olarak nitelendirdi.

1933 yılı 1 Mayıs'ı ADGB tarafından Naziler'in istediği biçimde "ulusal emek günü" olarak kutlandı. Naziler, kendi düzenledikleri 1 Mayıs kutlamalarına Alman sendikalarının (ADGB) da katılmasını istediler. Bu öneri ADGB Yönetim Kurulu'nda kabul edildi. Bütün bunlara rağmen, 2 Mayıs 1933 günü Nazi SA ve SS'leri Almanya'daki tüm sendika binalarını işgal ettiler.

Naziler, tasfiye ettikleri ADGB ve diğer sendikaların yerine Alman Emek Cephesi'ni (Deutsche Arbeitsfront - DAF) kurdular. Naziler Almanya'da komünistlere, yahudilere ve ayrıca sosyal demokratlardan teslim olmayıp direnenlere karşı büyük bir baskı uyguladılar. Ancak, sendikaların kapatılmasına, toplu pazarlık düzeninin sona erdirilmesine ve grevlerin yasaklanmasına karşın; Birinci Dünya Savaşı'nın ulusal onur üzerinde yol açtığı tahribata karşı izledikleri çizgi, işsizliği büyük ölçüde azaltmaları, işçilerin önemli bir bölümünün evine radyonun girmesi, Naziler'in projesi olan halk arabasını (Volkswagen) satın alabilme umudu, ucuz tatil olanakları ve Nazilerin diğer bazı uygulamaları nedeniyle, Alman işçi sınıfının önemli bir bölümü 1933-1939 döneminde Nazileri destekledi.